

Kestävän kehityksen ohjelma

Kansan Sivistystyön Liitto KSL ry ja KSL-opintokeskus

Käsitelty johdon katselmuksessa 20.1.2017

Päsihteeri/opintojohtaja Anneliina Wevelsiep hyväksynyt 20.1.2017

KESTÄVÄN KEHITYKSEN OHJELMAN RAKENNE JA SISÄLTÖ

SOSIAALINEN KESTÄVÄ KEHITYS

1. Yhteisöllisyys ja osallisuus
2. Kansalaisvaikuttaminen
3. Solidaarisuus
4. Tasa-arvo ja yhdenvertaisuus
5. Terveys ja hyvinvointi
6. Turvallisuus

TALOUELLINEN KESTÄVÄ KEHITYS

KSL:n taloudellinen tila

EKOLOGINEN KESTÄVÄ KEHITYS

1. Tilat
2. Liikkuminen
3. Hankinnat
4. Tarjoilut
5. Jätteet
6. Energia

KULTTUURINEN KESTÄVÄ KEHITYS

1. Monikulttuurisuus
2. Kansainvälisyys
3. Kulttuuriympäristö, tavat ja perinteet

SOSIAALINEN KESTÄVÄ KEHITYS

1. YHTEISÖLLISYYS JA OSALLISUUS
2. KANSALAISVAIKUTTAMINEN
3. SOLIDAARISUUS
4. TASA-ARVO JA YHDENVERTAISUUS
5. TERVEYS JA HYVINVOINTI
6. TURVALLISUUS

1. YHTEISÖLLISYYS JA OSALLISUUS

- **TAVOITE:** Henkilökunta ja yhteistyökumppanit voivat aidosti vaikuttaa toimintaan. Koulutukset ovat osallistavia ja esteettömiä.
- **TOIMENPITEET:** Noudatetaan dialogista toimintakulttuuria ja siihen koulutetaan henkilökuntaa. Koulutukset suunnitellaan menetelmällisesti osallistaviksi, lähtökohtana ovat osallistujat. Koulutustilat valitaan esteettömyyden näkökulmasta. Verkkoympäristöjä hyödynnetään saavutettavuuden lisäämiseksi. Suositetaan paikallisia tuotteita ja ratkaisuja.
- **KUKA TOTEUTTAA:** esimies, koulutuspäällikkö, kouluttajat, koko henkilökunta
- **MITTARIT:** työyhteisöindeksi, yhteistyökumppaneilta ja opiskelijoilta saatava palaute, koulutussuunnitelmat, koulutustilat, verkkoympäristöjen käyttö

2. KANSALAISVAIKUTTAMINEN

- TAVOITE: KSL:n kaiken toiminnan tavoitteena on kansalaisaktiivisuuden lisääminen ja kansalaisyhteiskunnan vahvistaminen.
- TOIMENPITEET: Edistetään ja vahvistetaan järjestöjen osaamista ja aktiivisuutta tukemalla niiden kouluttautumista ja kehittymistä. Tässä toimenpiteinä ovat taloudellinen ja pedagoginen koulutusten tukeminen sekä järjestöjen konsultointi. Pedagogisilla menetelmillä ei kasvateta kuuliaisia alamaisia, vaan aktiivisia, osallistuvia kansalaisia. Menetelmät ovat voimauttavia ja ne tukevat osallisuutta, tasa-arvoa ja yhteisöllisyyttä.
- KUKA TOTEUTTAA: koulutuspäällikkö, kouluttajat, kurssisihteeri, koko henkilökunta
- MITTARIT: strategian, toimintasuunnitelmien, koulutusten arviointi ja osallistujapalautteet

3. SOLIDAARISUUS

- ▶ **TAVOITE:** Kurssi- ja koulutuspalvelut ovat myös pienten ja vähävaraisten järjestöjen käytettävissä. Erityisryhmien koulutusmaksuja subventoidaan opintosetelirahoituksella. Otetaan kantaa koulutuksellisen tasa-arvon kysymyksissä.
- ▶ **TOIMENPITEET:** Ollaan aktiivisessa vuorovaikutuksessa pienten ja vähävaraisten järjestöjen ja erityisryhmien kanssa. Tuetaan palveluilla esimerkiksi maahanmuuttajien, turvapaikanhakijoiden, mielenterveyskuntoutujien, päihdekuntoutujien, seksuaali- ja sukupuolivähemmistöjen, ikäihmisten, työttömien ja prekaarin kouluttautumista.
- ▶ **KUKA TOTEUTTAA:** opintojohtaja ja koulutuspäällikkö, koulutustuottajat, kulttuurituottaja, kurssisihteeri, koko henkilökunta
- ▶ **MITTARIT:** päätös kurssituntien jakamisesta, opintosetelirahoituksen kohdennus, koulutusten hinnoittelu, Tiramisun luokittelu erityiskohderyhmistä, kurssiaiheista ja järjestöistä

4. TASA-ARVO JA YHDENVERTAISUUS

- **TAVOITE:** Toimitaan aina tasa-arvoisesti ja yhdenvertaisesti. KSL:lla on tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma sekä koulutuksenjärjestäjän tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma, joita noudatetaan.
- **TOIMENPITEET:** Jokainen tiedostaa asian, tarkkailee omaa toimintaansa ja työyhteisön, yhteistyökumppaneiden ja opiskelijoiden toimintatapoja. Tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden loukkauksiin puututaan. Noudatetaan yhteisiä toimintatapoja häirintätilanteiden hoitamiseksi koulutuksissa. Noudatetaan tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmia.
- **KUKA TOTEUTTAA:** kouluttajat, työsuojelutoimikunta, kehityspäällikkö, koko henkilökunta
- **MITTARIT:** tasa-arvo- ja yhdenvertaisuuskyselyn tulokset, kurssipalvelun yhdyshenkilö- ja opiskelijakysely sekä koulutusten osallistujapalautteet

5. TERVEYS JA HYVINVOINTI

- TAVOITE: Henkilökunta ja työyhteisö voivat hyvin niin fyysisesti, psyykkisesti kuin sosiaalisestikin. Työympäristö on terveellinen.
- TOIMENPITEET: Työpisteiden ergonomia tarkistetaan kaikilla toimistoilla. Käytetään liikunta-, kulttuuri- ja lounasseteleitä sekä työterveyshuollon palveluita. Työsuojelusuunnitelmissa ja kehityskeskusteluissa otetaan huomioon työn kuormittavuus. Toteutetaan kunnioittavaa ja kannustavaa vuorovaikutusta työyhteisössä.
- KUKA TOTEUTTAA: esimies, työsuojelutoimikunta, koko henkilökunta
- MITTARIT: Ovatko kaikki käyneet terveystarkastuksissa? (työsuojelutoimikunta) Paljonko liikunta-, kulttuuri- ja lounasseteleitä on käytetty? Työyhteisöindeksistä tavoiteltava taso on "hyvä". Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuuskyselyn tulokset ja ongelmiin puuttuminen (onko toteutunut?).

6. TURVALLISUUS

- **TAVOITE:** Turvallisuusohjeistukset ovat aina ajan tasalla ja henkilökunta on niihin hyvin perehdytetty kaikissa toimipisteissä. Turvallisuusohjeistuksia noudatetaan kaikissa tilanteissa. Vuokrattavien koulutustilojen turvallisuus tarkistetaan ennen vuokraamista. Osataan varautua ja toimia opiskelijoiden turvallisuuden takaamiseksi.
- **TOIMENPITEET:** Perehdytetään ja ohjeistetaan sekä oma henkilökunta että freelancer-kouluttajat turvallisuusohjeisiin ja toimintatapoihin. Noudatetaan turvallisuussuunnitelmaa ja kriisitoimintaopasta. Harjoitellaan tilanteen hallintaa.
- **KUKA TOTEUTTAA:** työsuojelutoimikunta, koko henkilökunta
- **MITTARIT:** Onko henkilökunnalla ollut perehdytystä/koulutusta turvallisuusasioihin? Koulutuspäällikkö raportoii johdon katselmukselle turvallisuusongelmat tai -uhat/vuosi.

EKOLOGINEN KESTÄVÄ KEHITYS

1. TILAT
2. LIIKKUMINEN
3. HANKINNAT
4. TARJOILUT
5. JÄTTEET
6. ENERGIA

1. TILAT

- TAVOITE: Tilojen käyttö on mahdollisimman tarkoituksenmukaista. Etätyötä tehdään tarkoituksenmukaisesti.
- TOIMENPITEET: Koulutuksissa ja muissa tapahtumissa käytetään vuokratiloja. Toimistotilat ovat oikein mitoitettut henkilökunnan määrään nähden. Etätyömahdollisuuksia hyödynnetään tarkoituksenmukaisesti.
- KUKA TOTEUTTAA: esimies, tiloja varaavat ja vuokraavat työntekijät, koko henkilökunta
- MITTARIT: Onko tilojen käyttö ollut tehokasta (johtoryhmän itsearviointi)? Kehityskeskustelut: etätyön määrä on tukenut sekä työntekijän omaa työntekemistä että työyhteisön toimivuutta.

2. LIIKKUMINEN

- TAVOITE: Kurssimme ja koulutuksemme ovat julkisten kulkuyhteyksien päässä. Henkilökunta käyttää julkisia kulkuvälineitä ja välttää lentämistä.
- TOIMENPITEITÄ: työsuhdematkalippu, käytetään portaita, kävellään lyhyet matkat, tarkistetaan kulkuyhteydet koulutuspaikkaan ennen kuin se valitaan, suositetaan yhteiskuljetuksia, vuokrataan kalustoa, joka seuraa päästöstandardeja (sähköbussit, vähäpäästöiset kulkuneuvot jne.)
- KUKA TOTEUTTAA: tarjousten pyytäjät pyytävät myös nämä tiedot; esimies, kun miettii hinnan ja ympäristöystävällisyyden välillä; koko henkilökunta
- MITTARIT: katsotaan, missä tapahtumat ja koulutukset ovat olleet ja kuinka monella on matkakortti käytössä

3. HANKINNAT

- ▶ **TAVOITE:** Hankinnoissa noudatetaan mahdollisuuksien mukaan ekologisia tuotevalintoja. Käytetään mahdollisuuksien mukaan digitaalisia ratkaisuja. Kaikki noudattavat KSL:n hankintaohjeistusta.
- ▶ **TOIMENPITEET:** Kouluttajakoulutuksissa kerrotaan KSL:n keke-ohjelmasta ja velvoitetaan toteuttamaan sitä. Kurssijärjestäjiä ja ammatillisen lisäkoulutuksen toteuttajia ohjeistetaan toimimaan mahdollisimman ekologisesti. Harkitaan kaikkien hankintojen tarpeellisuus ja määrä.
- ▶ **KUKA TOTEUTTAA:** Kaikki työntekijät huolehtivat tämän toteutumisesta.
- ▶ **MITTARIT:** turhia tavaroita ei ole toimistoilla, onko hankintaohjeistusta noudatettu (itsearviointi)

4. TARJOILUT

- TAVOITE: Tarjoilujen hankkimisessa kaikki noudattavat KSL:n hankintaohjeistusta.
- TOIMENPITEET: Suositetaan reilua kauppaa, luomua ja lähiruokaa. Suositetaan yrityksiä, jotka toimivat ekologisuuden mukaan. Tämä huomioidaan aina ostosten ja tilausten yhteydessä.
- KUKA TOTEUTTAA: koko henkilökunta
- MITTARIT: hankintaohjeen noudattaminen (itsearviointi)

5. JÄTTEET

- TAVOITE: Jätteet kierrätetään ja jätteen syntyä sekä kopiopaperin käyttöä vähennetään.
- TOIMENPITEET: Lajitellaan aina mahdollisuuksien mukaan ja lajittelusta on selkeät ohjeet. Kannustetaan taloyhtiötä toimistoilla lajittelemaan monipuolisesti. Jokaisessa huoneessa on lajittelulokerikko. Kukaan miettii joka kerta, onko printtaaminen/kopioiminen tarpeellista. Tietoteknisen kaluston poisto tehdään suunnitelmallisesti ja ekologisesti.
- KUKA TOTEUTTAA: koko henkilökunta, se työntekijä, joka on yhteydessä taloyhtiöön
- MITTARIT: Kuinka usein paperinkeräyslaatikot tyhjennetään? Onko taloyhtiöiden kierrätysmahdollisuudet riittävät? Koko henkilökunnan itsearviointi.

6. ENERGIA

- TAVOITE: Energian kulutusta vähennetään.
- TOIMENPITEET: Sellaisista tiloista, joissa ei olla, laitetaan aina valot pois. Tietokoneet ja muut laitteet sammutetaan, kun niitä ei käytetä. Myös tietokoneen näytöt sammutetaan. Laitteet sammutetaan kokonaan, eikä jätetä valmiustilaan, jos mahdollista.
- KUKA TOTEUTTAA: koko henkilökunta
- MITTARIT: sähkölasku; itsearviointi siitä, palavatko valot turhaan toimistoilla ja onko kukin muistanut sammuttaa käyttämänsä laitteet

TALOUEDELLINEN KESTÄVÄ KEHITYS

KSL:N TALOUDELLINEN TILA

KSL:N TALOUDELLINEN TILA

- TAVOITE: Taloutta ennakoidaan, taseen pääoma on positiivinen ja tulos on positiivinen. Sijoitukset ovat eettisesti kestäviä.
- TOIMENPITEET: tiivis seuranta, kaikki seuraavat omaa budjettiaan ja pysyvät budjetissa, varoittavat merkit viedään heti esimiehen tietoon, johto suunnittelee talouden ja toiminnan kestäväksi ja kannattavaksi, sijoitukset harkitaan, hankinnat tehdään harkiten ja käytetään vanhaa aina kun voi
- KUKA TOTEUTTAA: taloustyöryhmä, pääsihteeri/opintojohtaja, taloussihteeri, liittohallitus, koko henkilökunta
- MITTARIT: tilinpäätöksen tulos, oman pääoman määrä taseessa, budjetti, kuukausittaiset tulokset, taloustyöryhmän kokousten määrä, johtoryhmän talousseurannan rytmi, hallituksen kokousten talouskäsitteilyjen määrä

KULTTUURINEN KESTÄVÄ KEHITYS

1. MONIKULTTUURISUUS
2. KANSAINVÄLISYYS
3. KULTTUURIYMPÄRISTÖ
4. KULTTUURIPERINNE

1. MONIKULTTUURISUUS

- ▶ TAVOITE: Tuemme järjestöjen omaa monikulttuurista toimintaa. Yhdenvertaisuussuunnitelma sisältää monikulttuurisuuden näkökulman. KSL:n viestintä on ymmärrettävää.
- ▶ TOIMENPITEET: Kurssi- ja opintokerhopalveluita tarjotaan tietoisesti monikulttuurisuustyötä tekeville järjestöille. Noudatetaan yhdenvertaisuussuunnitelmaa, joka toteuttaa näitä tavoitteita.
- ▶ KUKA TOTEUTTAA: opintojohtaja, kurssisihteeri, koulutustuottaja (opintokerhot), kehityspäällikkö, työsuojelutoimikunta
- ▶ MITTARIT: Kuinka paljon kursseja ja opintokerhoja oli maahanmuuttajille? Onko monikulttuurisuusnäkökulma yhdenvertaisuussuunnitelmassa mukana?

2. KANSAINVÄLISYYS

- TAVOITE: KSL on kansainvälinen, aikaansa seuraava oppilaitos ja järjestö.
- TOIMENPITEET: yhteistyöhankkeet, kansainväliset kontaktit, kansainvälisyysuunnitelma, ajantasaiset englannin- ja ruotsinkieliset tekstit nettisivuilla
- KUKA TOTEUTTAA: kehityspäällikkö, tiedottaja, koko henkilökunta
- MITTARIT: Onko tehty vierailuja/matkoja yhteistyökumppaneiden luo? Kuinka paljon kv-kontakteja on? Onko kv-hankkeita? Onko kansainvälisyysuunnitelma ajan tasalla ja noudatetaanko sitä? Ovatko tekstit ajan tasalla nettisivuilla?

3. KULTTUURIYMPÄRISTÖ

- TAVOITE: KSL edistää sivistynyttä, avointa, kunnioittavaa, herättelevää ja solidaarista kulttuuriympäristöä.
- TOIMENPITEET: KSL:n kulttuuritoiminta on kulttuuriaktivismia. KSL:n pedagogiikka on dialogista. Olemme mukana sivistystä ja solidaarisuutta edistävissä yhdistyksissä ja liikehdinnöissä.
- KUKA TOTEUTTAA: kulttuurituottaja, pedagogit, pääsihteeri/opintojohtaja, liittohallitus ja edustajisto, koko henkilökunta
- MITTARIT: toimintasuunnitelma, vuosikatsaus: mikä osa kulttuuritoiminnasta on ollut kulttuuriaktivismia?, opiskelijapalautteet: yhteisöllisyyden ja dialogisuuden kysymykset, missä järjestöissä ollaan jäsenenä/keitä tuetaan, ollaanko osallistuttu yhteiskunnallisiin liikehdintöihin

4. KULTTUURIPERINNE

- TAVOITE: Vasemmistolainen kulttuuriperinne nähdään osana jatkumoa menneisyydestä tulevaisuuteen.
- TOIMENPITEET: KSL:n toiminnassa muistetaan juuret ja ymmärretään kulttuuriperinne dynaamisena ja alati ajassa muuttavana. Koulutuksissa ja kulttuuritoiminnassa luodaan yhteisöllisesti ja dialogisesti tämän ajan vasemmistolaista kulttuuriperinnettä.
- KUKA TOTEUTTAA: kulttuurituottaja, koulutustuottajat, pääsihteeri/opintojohtaja, koulutuspäällikkö, koko henkilökunta
- MITTARIT: toimintasuunnitelma ja vuosikatsaus, strategia, arvot